

VARSLINGSPLAKATEN

VARSLING I FORSVARSSEKTOREN

Hva er varsling?

I arbeidslivet som ellers er hovedregelen at vi tar opp forhold vi mener er kritikkverdige med den det gjelder. Når dette ikke fører fram, eller vi mener det er nødvendig å ta saken opp med andre som kan gjøre noe med de kritikkverdige forholdene, kalles det varsling. Kritikkverdige forhold er brudd på lovregler, brudd på interne regler eller brudd på etiske normer.

Rett og plikt til å varsle

Ansatte har rett til å varsle om kritikkverdige forhold, og oppfordres til å varsle fordi det kan bidra til å utvikle forsvarssektoren positivt. Ansatte har plikt til å varsle om kriminelle forhold, trakassering og diskriminering, forhold som kan påføre forsvarssektoren tap eller skade, eller forhold der liv og helse er i fare.

Forsvarlig varsling er positivt

Varsling er bra både for forsvarssektoren og for samfunnet for øvrig fordi kritikkverdige forhold da kan rettes opp. Folk som er villige til å varsle er en viktig ressurs. Det forutsetter imidlertid at varslingen er forsvarlig. Normalt vil dette innebære at forholdene varsles internt i linjen eller gjennom forsvarssektorens egne varslingsenheter.

Vern mot gjengjeldelse ved varsling

Den som varsler skal ikke utsettes for negative reaksjoner som følge av å ha varslet. En varsler som opplever negative reaksjoner må si fra, for eksempel til personalsjefen, tillitsvalgte eller sektorens varslingsenheter, som straks skal behandle et slikt tilfelle.

Oppfølging av varsling

Ledelsen i sektoren har et ansvar for å rydde opp i saker som er varslet, og varsleren og den det varsles om skal ha tilbakemelding innen rimelig tid. Viser det seg at kritikken er grunnløs eller baserer seg på en misforståelse, skal varsleren få en ordentlig forklaring. Ledelsen har et ansvar for å ta vare på personer som har blitt utsatt for grunnløs kritikk.

Hvem varsler du til?

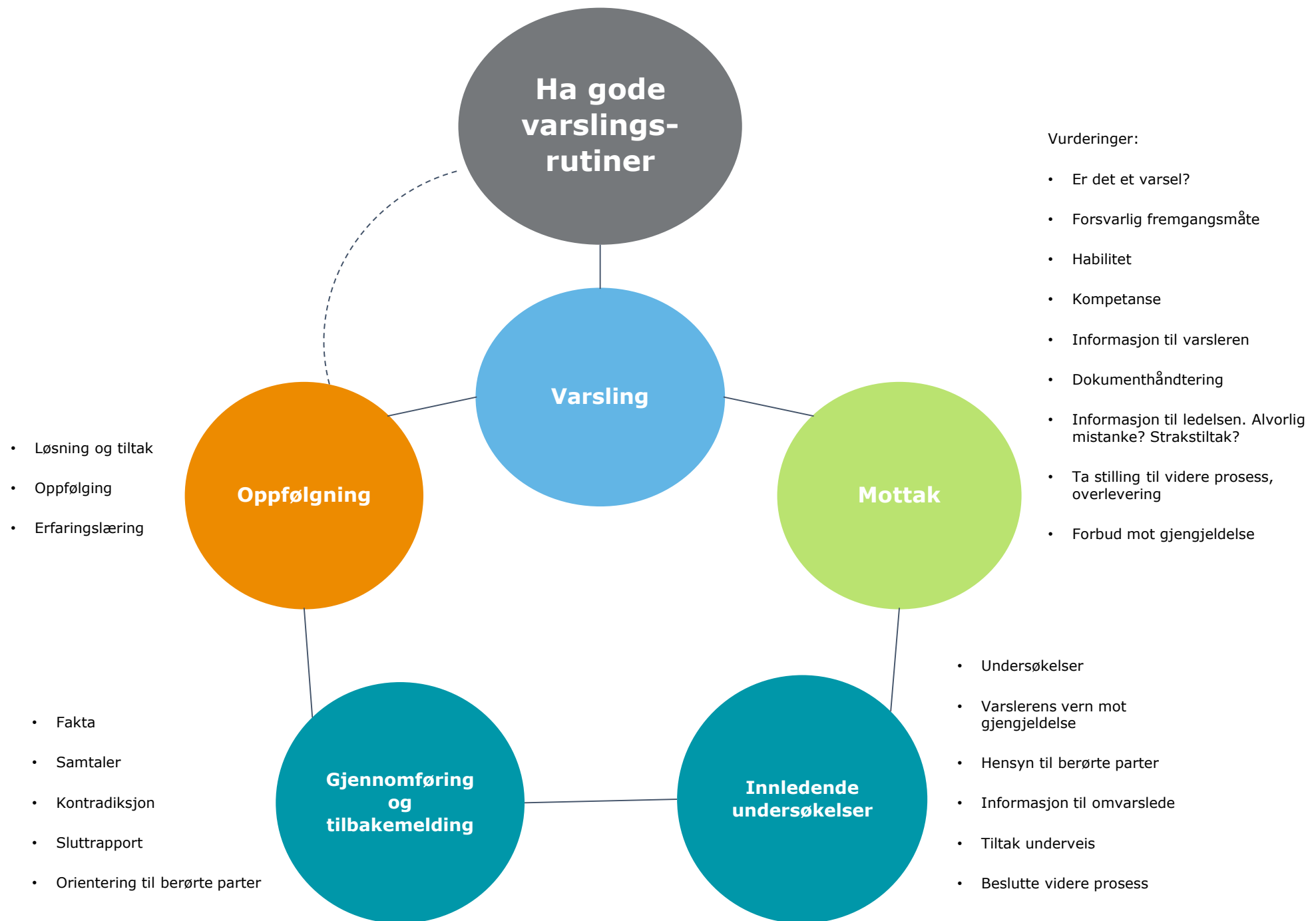
Den konkrete situasjonen avgjør hvordan det best kan varsles. Det kan varsles til nærmeste leder i linjen, eller til den person eller enhet nærmest i linjen, som har myndighet til å håndtere og følge opp forholdet. Det kan også varsles til virksomhetens varslingsenhet. Eventuelt kan det varsles til blant annet virksomhetens verneombud/hovedverneombud, tillitsvalgt eller arbeidsmiljøutvalg. Det kan også varsles til Forsvarsdepartementets varslingsenhet.

Ekstern varsling

Forsvarssektoren har tilrettelagt for å varsle internt og til departementet på en god måte. Samtidig har den enkelte alltid rett til å varsle andre, eksternt, så lenge bestemmelsene for forsvarlig varsling er fulgt.

Anonymitet og fortrolighet

Varsling kan gjøres anonymt, men normalt vil åpenhet sikre bedre saksgang og et bedre resultat for alle involverte parter. Hvem som har varslet er allikevel fortrolig informasjon. Informasjon knyttet til et varsel skal håndteres fortrolig. For nærmere informasjon se «Retningslinjer for varsling i forsvarssektoren».

Generelle råd til håndtering av varslingsaker:

- Alle henvendelser skal tas alvorlig og behandles som varslingsaker, også anonyme.
- Hold fokuset rettet mot de påståtte kritikkverdige forhold.
- Vær bevisst på mulige «fake news» eller lignende.
- Tillitsvalgt og verneombud kan benyttes som støtte og rådgivere i varslingsprosesser.
- Valg av varslingsmåte skal ikke ha betydning for hvordan saker håndteres.
- Alle varsler skal behandles uten unødig opphold. Omfang varierer i stor grad.
- Det skal ivaretas konfidensialitet for alle parter og sørges for at færrest mulig personer involveres. Varsler har rett til å være anonym.
- Det må tidlig og løpende tas stilling til behovet for å orientere ledelsen og iverksettelse av risikoreducerende tiltak.
- Vurder om det er behov for å innhente bistand. Varslingsenhetene kan kontaktes for råd eller overføring av saken.
- Innhent relevant informasjon så langt det er mulig - få frem fakta. Finn kjernen i hva som har skjedd, belys saken fra flere sider.
- Bruk nøytrale spørsmål. Skriv referat fra samtaler som verifiseres i etterkant.
- Dersom varselet gjelder en eller flere personer skal disse ha mulighet til å få uttale seg om opplysninger som gjelder en selv (kontradiksjon).
- Ivareta den enkeltes rett til personvern. Personopplysninger skal kun innhentes for bestemte formål.
- Gi informasjon til involverte parter så langt det er mulig.
- Husk å ivareta involverte parter med tilbud om støtte etter behov.
- Saksbehandler skal være oppmerksom på risikoen for gjengjeldelse.
- Den det varsles om er uskyldig inntil det motsatte er bevist.
- Varslingsmottaker/saksbehandler skal kjenne til, eller gjøre seg kjent med, «Retningslinjer for varslingsaker i forsvarssektoren».
- Varslingsprotokoll kan dokumentere hendelser i prosessen.
- Saksbehandler skal sørge for at dokumentasjon oppbevares forsvarlig og i henhold til forsvarssektorens retningslinjer.
- Saksbehandler skal ta stilling til tilbakemelding til partene etter avsluttet sak, og tilrettelegge for oppfølging og tiltak fra riktig instans.

Personvern i varslingsaker

I en varslingsaker vil varslingsmottaker i de fleste saker motta personopplysninger.

Personopplysningene kan være knyttet til den som varsler, den omvarslede eller andre enkeltpersoner.

Enhver som får innsamlet personopplysninger om seg selv har som et utgangspunkt rett på informasjon om forsvarssektorens behandling av personopplysningene og rett til innsyn i opplysningene som er lagret. Det kan være unntak fra rettighetene i pågående varslingsaker.

Kontaktinformasjon

Forsvarsdepartementet:

varslingskanal@fd.dep.no / varslingskanal@fd.b.dep.no (B)

FDs varslingskanal, Postboks 8126 Dep, 0032 Oslo

Tlf. 480 56 908

Forsvaret:

FST_R002@mil.no / forsv.varslingskanal@mil.no

Forsvarets varslingskanal 1550 Sentrum, 0015 OSLO

Tlf. 800 89 666 / 05109666

Forsvarsbygg:

varsling@forsvarsbygg.no

FBs varslingskanal, Postboks 8126 Dep, 0032 Oslo

Tlf. 480 56 908

Forsvarets forskningsinstitutt:

varslingskanalen@ffi.no

FFIs varslingskanal, Postboks 25, 2027 Kjeller

Tlf. 480 56 908

Forsvarsmateriell:

Varslingskanal.fma@mil.no (Tonivå internett)

FMA VARSLINGSKANAL (postboks)<ressurs_003427@mil.no> (FISBasis B)

Forsvarsmateriells varslingskanal, Postboks 1550 Sentrum, 0015 Oslo

Tlf. 480 56 908

E-tjenesten:

varslingskanal@etj.no

Etterretningstjenestens varslingskanal,

Pb 193 Alnabru bedriftssenter, 0614 Oslo

Det gjøres oppmerksom på at Nasjonal sikkerhetsmyndighet ligger under Justis- og beredskapsdepartementet og kan nås på epost varslingskanal@nsm.stat.no eller telefon 67 86 43 54